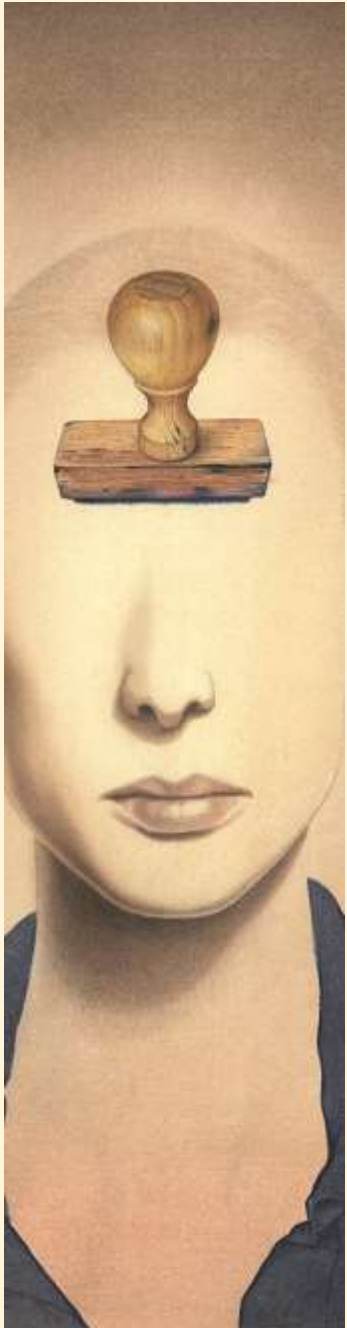

The silent sorrow in psychiatric stigma.

IWC Domus Medica

Kirsten Catthoor

8 april 2017

Inhoud

1. Wat is stigma?
2. Welke verschillende vormen bestaan er?
3. Wie lijdt onder psychiatrisch stigma?
4. Associatief stigma bij assistenten psychiatrie
5. Imago van de psychiater
6. Vergelijkend stigma-onderzoek bij huisartsen en psychiaters
7. Stigma bij psychiaters
8. En u? U stigmatiseert toch ook?
9. Aanbevelingen voor de toekomst

The silent sorrow in psychiatric stigma:

Exploration of stigma experiences in adolescents and adults with personality disorders, family members of persons with psychotic disorders, and psychiatric trainees

Dissertation for the degree of doctor in Medical Science
at the University of Antwerp to be defended by

Kirsten Catthoor

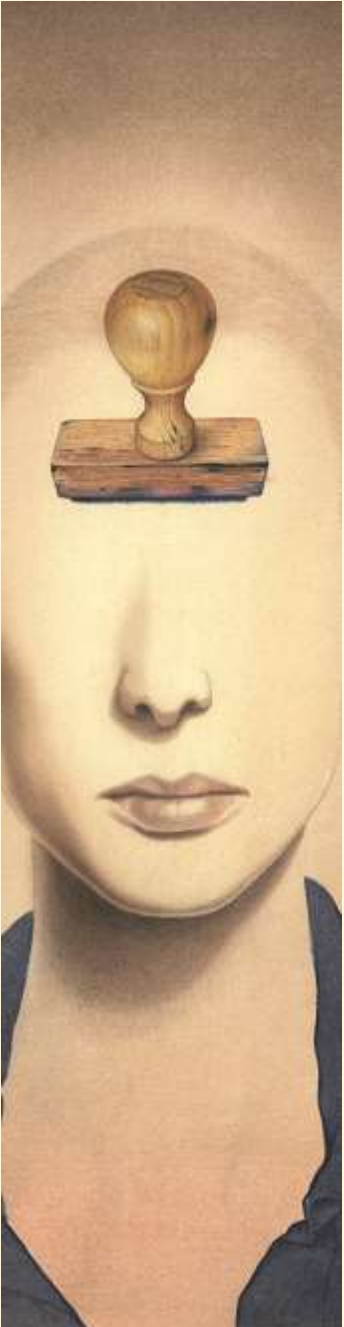
Promotoren
Prof. Dr. Bernard Sabbe
Prof. Dr. Didier Schrijvers

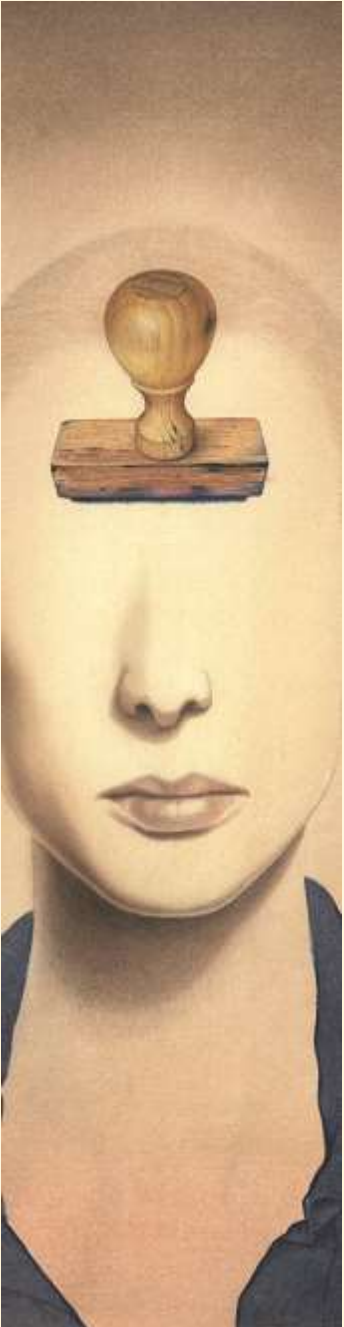
Faculteit Geneeskunde
en Gezondheidswetenschappen
Antwerpen 2016

  Collaborative Antwerp
Psychiatric Research Institute
University of Antwerp

Parate kennis van de streek

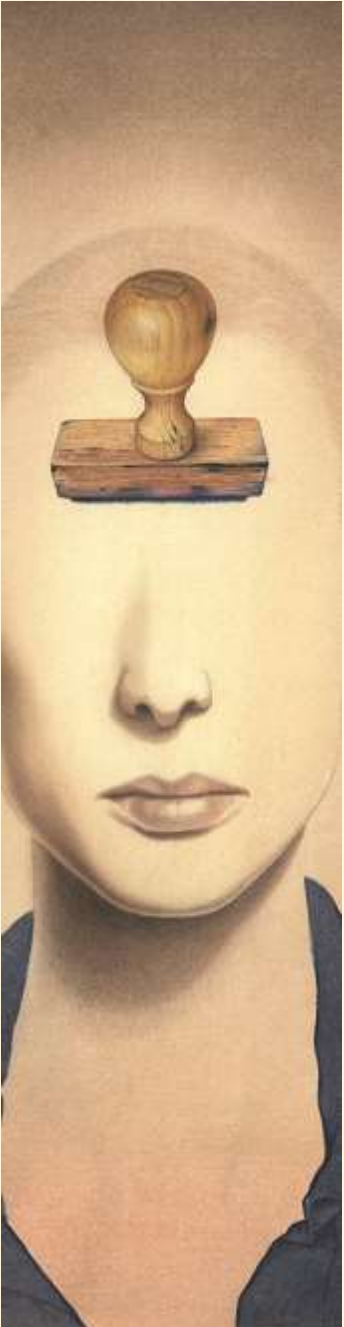
- Welke van onderstaande delicatessen is geen streekproduct van Mol?
 - a) Molse zander
 - b) Molse mokka
 - c) Molse zandzakskes
 - d) Molse trippel
 - e) Molse kipkap
 - f) Molse patrijs

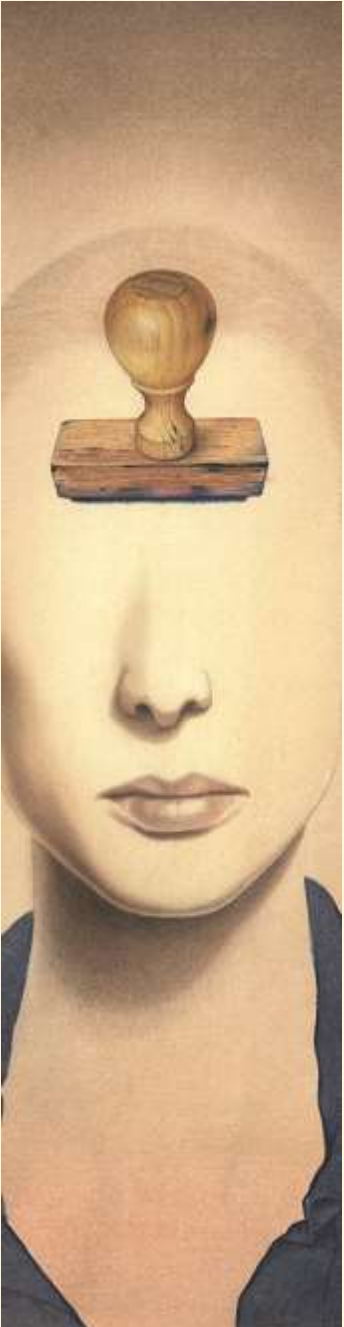
Wat is stigma?

- Stigma = litteken, brandmerk, schandvlek. Als een stempel die alles wat persoonlijk is weg gomt en als enige herkenningspunt overblijft.
- Stigma: zichtbaar vs onzichtbaar
- Stereotypes, vooroordelen en discriminatie
- Psychiatrisch stigma:
 - Psychiatrische symptomen
 - Beperkingen in sociale interacties
 - Uiterlijke kenmerken
 - Labels

Verschillende vormen van stigma

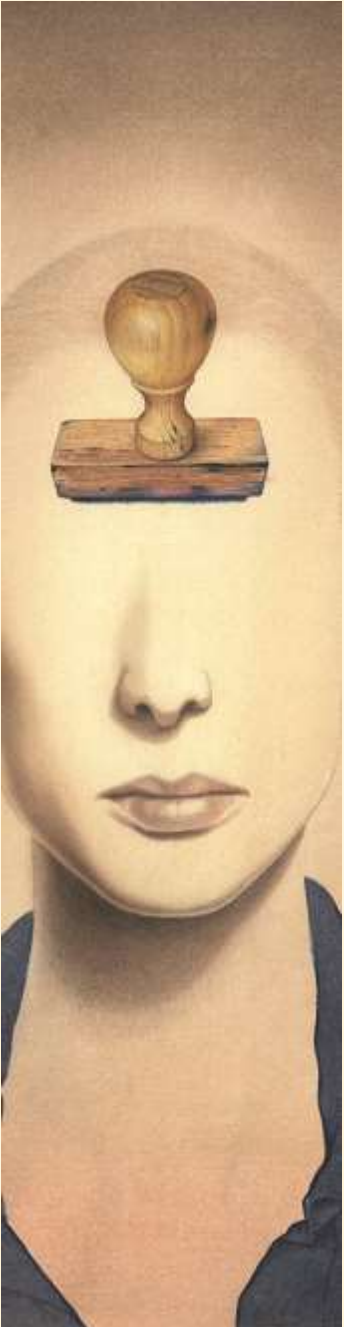
- Publiek stigma: geheel van negatieve stereotypen die doordringen in alle lagen van de bevolking en invloed hebben op contact en bejegening
- Zelf-stigma: negatieve stereotypen op zichzelf toepassen en de gedachte van ongewenst zijn internaliseren
- Associatief stigma: sociale verwerping als gevolg van een link met het gestigmatiseerde individu
- Structureel stigma: ongelijkheid die verankerd zit in wet- en regelgeving

Wie lijdt onder psychiatrisch stigma?

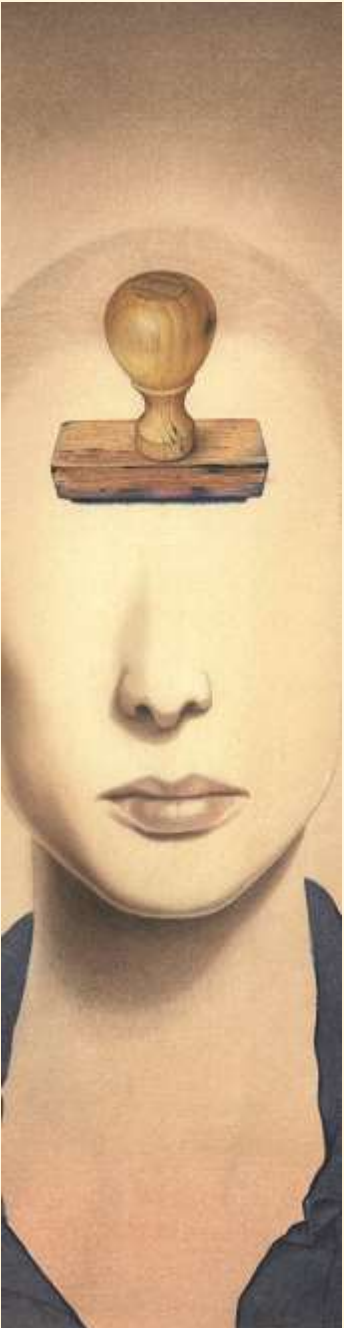
- Er is wetenschappelijke evidentie voor psychiatrisch stigma bij alle vormen van psychopathologie, en in elke leeftijdscategorie.
 - van baby's tot adolescenten tot volwassenen
 - bij psychose, depressie en middelenafhankelijkheid
 - bij persoonlijkheidsstoornissen
 - negatieve effecten op opleiding, werk, en woonst
 - negatieve bejegening in juridische zaken en verzekeringen, verhoogde kans op dwangbehandeling

Associatief stigma bij assistenten psychiatrie

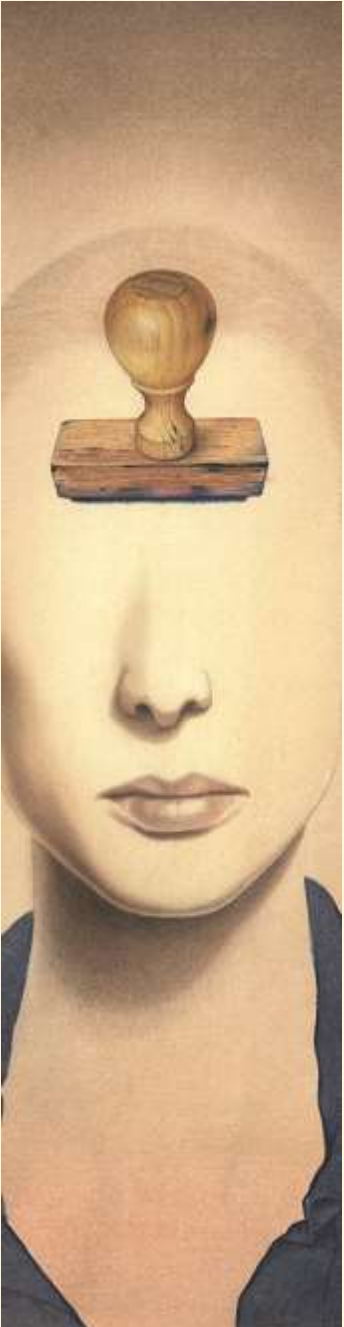

- Hoeveel assistenten voelen zich als psychiater gestigmatiseerd binnen de ruimere beroepsgroep van artsen
 - a) geen enkele
 - b) 1 op 4
 - c) 2 op 4
 - d) 3 op 4
 - e) allemaal

Imago van de psychiaters

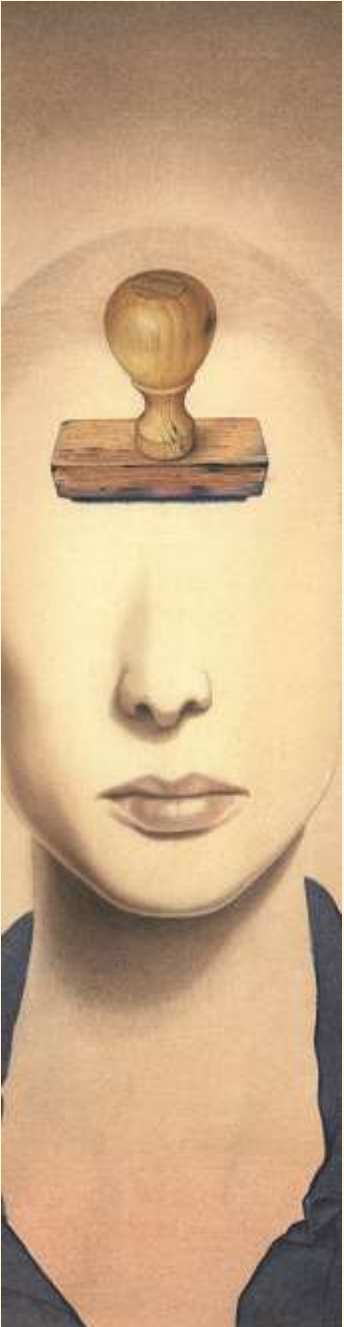

- World Psychiatry, 2010
- WPA guidance on how to combat stigmatization of psychiatry and psychiatrists (review).
- Het imago van psychiaters is grotendeels negatief:
 - Onvoldoende duidelijkheid over de opleiding (studie geneeskunde), en de duur wordt onderschat
 - Te weinig differentiatie met andere beroepen in de geestelijke gezondheidszorg
 - Rekenen te veel op medicatie, die verslavend is en de persoonlijkheid van de patiënt verandert.
 - De werking van psychotherapie wordt overschat, en met gaat uit van catharsis in 1 sessie (zoals vaak in de cinema wordt getoond)
 - Worden ervaren als repressief, gedragsregulerend
 - Rolverwarring tijdens expertises in de rechtszaal
 - Door collega's worden ze gezien als intellectuele, complexe en verwarde denkers die moeilijk te begrijpen zijn

Vergelijkend onderzoek psychiater vs HA

- Perceived stigma towards own profession: psychiaters scoren significant hoger dan HA
- Stereotype agreement towards own profession: HA scoren significant hoger
- Opvallend:
 - Psychiaters vinden significant meer dan huisartsen dat hun werk gewaardeerd wordt door collega's
 - Psychiaters krijgen van andere specialisten significant meer vernederende opmerkingen over hun beroep dan HA
 - Psychiaters krijgen significant vaker te horen van andere specialisten dat ze hun patiënten niet echt kunnen helpen

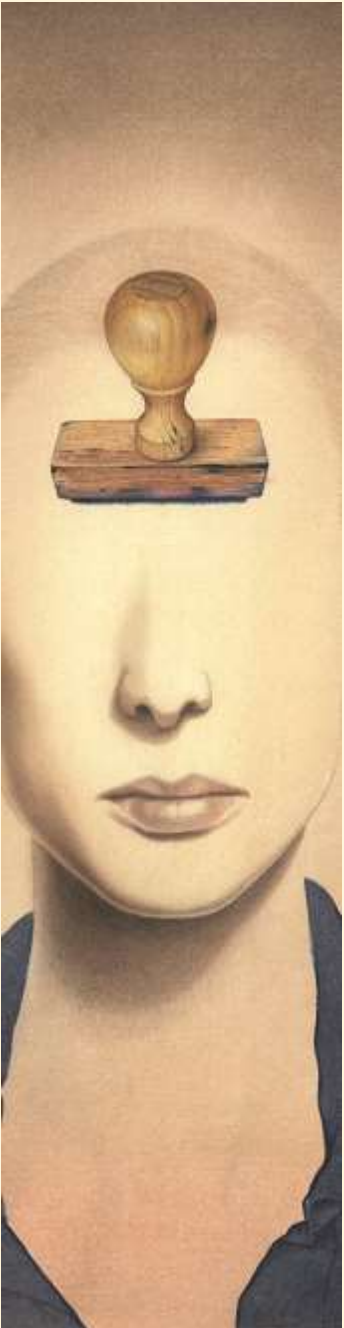

Vergelijkend onderzoek psychiater vs HA

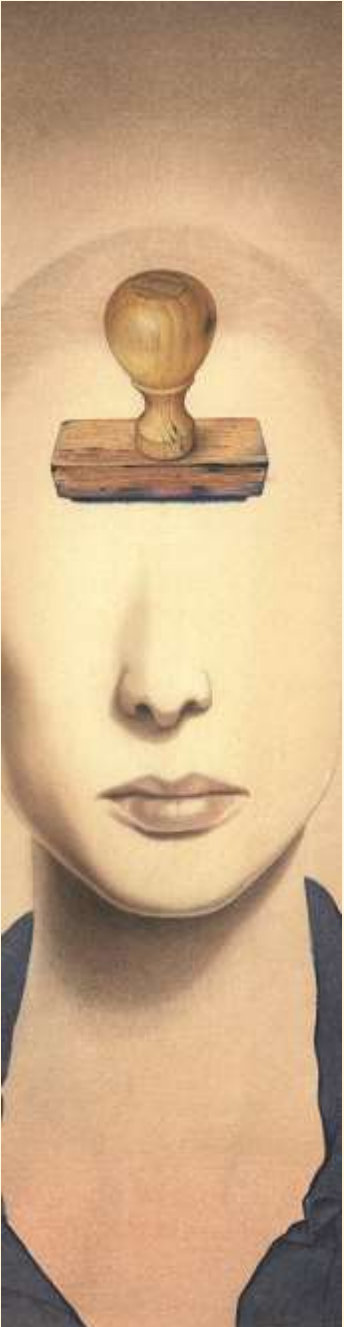
- Meer werkervaring correleert met:
 - Minder stigma perceptie
 - Minder discriminatie ervaringen
 - Minder obstakels in het werk als gevolg van stigma
 - Minder burnout
 - Hogere jobsatisfactie

Stigma bij psychiaters

- Hoeveel procent van de ondervraagde psychiaters van de VVP heeft in de loop van zijn of haar carrière misprijzende grapjes gekregen over het beroep?
 - a) 7%
 - b) 33%
 - c) 50%
 - d) 68%
 - e) 92%
 - f) 100%

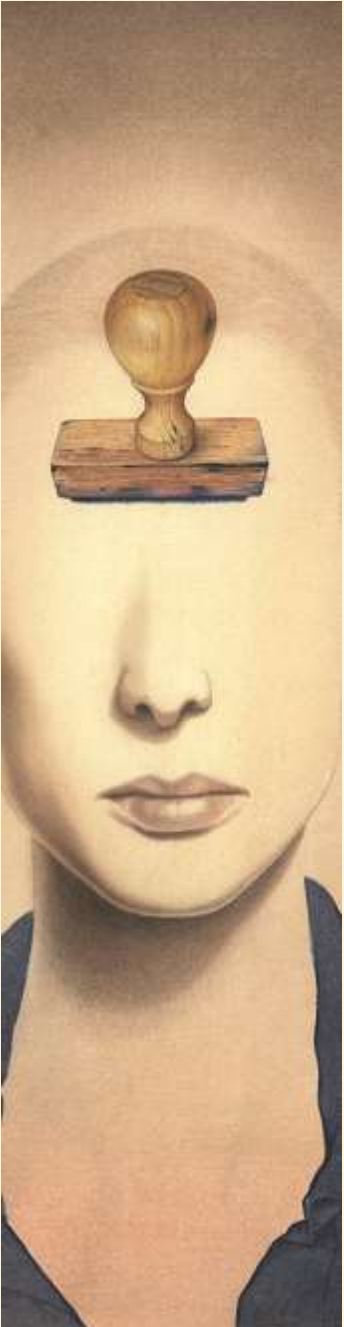

En u? U stigmatiseert toch ook?

- Epidemiologisch onderzoek in hoog-ontwikkelde landen, toont een verschil in mortaliteit aan, bij mensen met een ernstige psychiatrische aandoening, dat voor mannen 20 jaar minder bedraagt en voor vrouwen 15 jaar. Deze gegevens zetten psychiatrische aandoeningen bovenaan de lijst van variabelen geassocieerd met ongelijkheid in fysieke gezondheid.

En u? U stigmatiseert toch ook?

- Verhoogde mortaliteit bij personen met een psychische kwetsbaarheid is multifactorieel:
 - Verhoogd risico op chronische aandoeningen en bepaalde vormen van kanker (telomeren)
 - Iatrogene effecten van sommige psychofarmaca
 - Verhoogd risico op gewelddadig overlijden, suïcide en ongelukken
 - Verminderde toegang tot de gezondheidszorg
 - Bepaalde factoren ivm levensstijl
 - Obesitas in combinatie met beperkt bewegen
 - Roken
 - Slecht voedingspatroon

Abdij van Postel

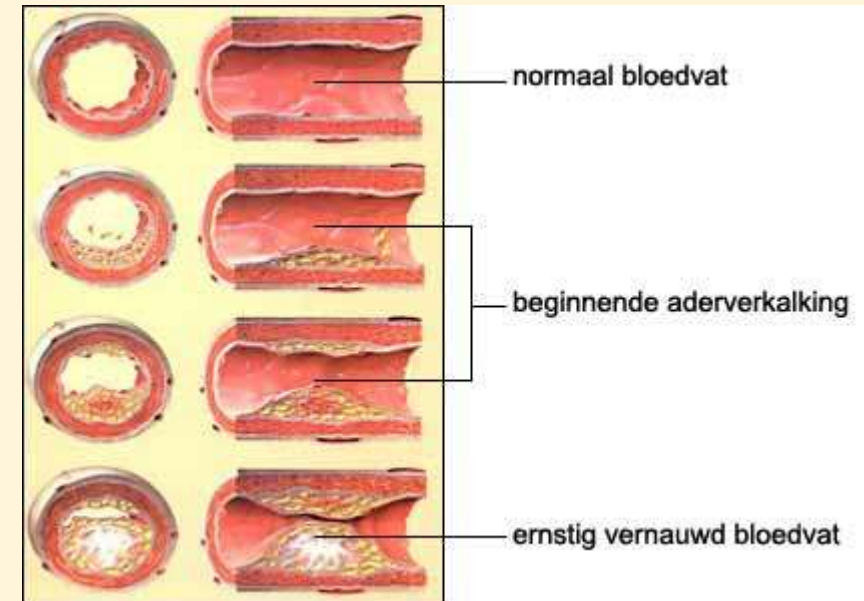
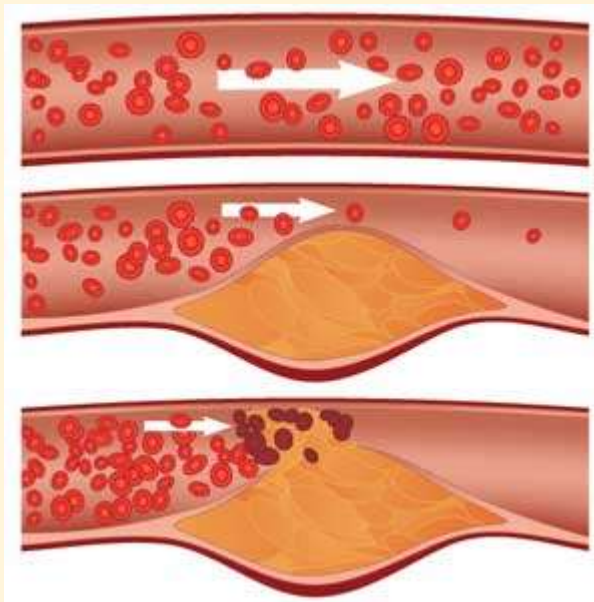
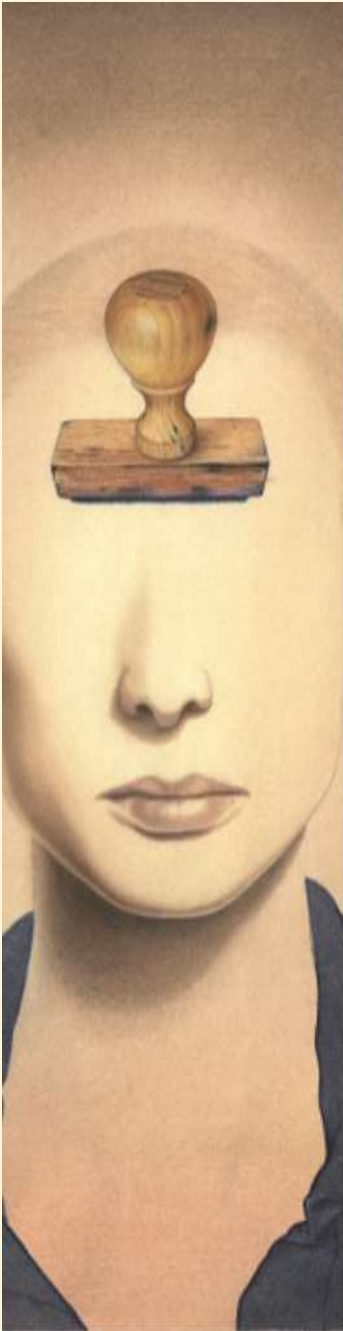
- Welke orde stichtte de abdij in de 12de eeuw?

- a) Norbertijnen
- b) Benedictijnen
- c) Jezuïten
- d) Fransiscanen
- e) Dominicanen
- f) Cisterciënzers

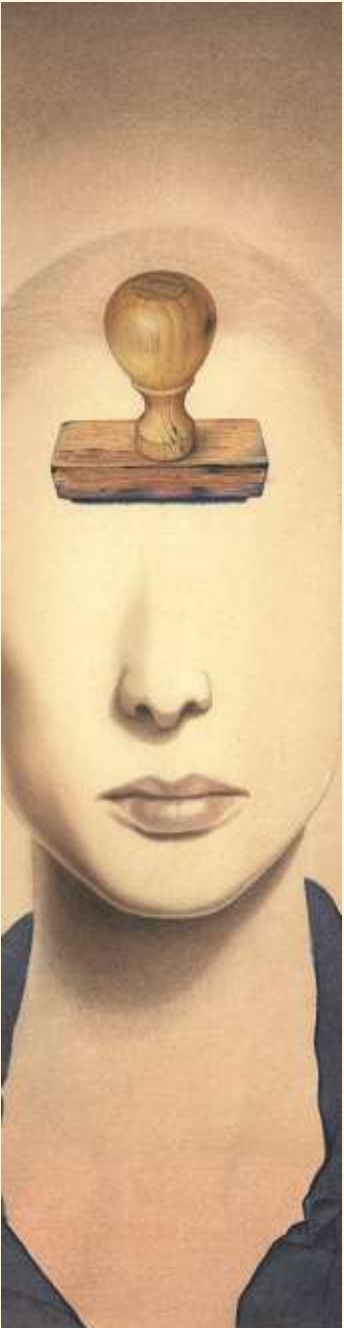

En u? U stigmatiseert toch ook?

- Groep veteranen met allemaal exact dezelfde coronaire pathologie die daarvoor een stent-operatie nodig hadden.
- Wie heeft de grootste kans om chirurgie te krijgen?

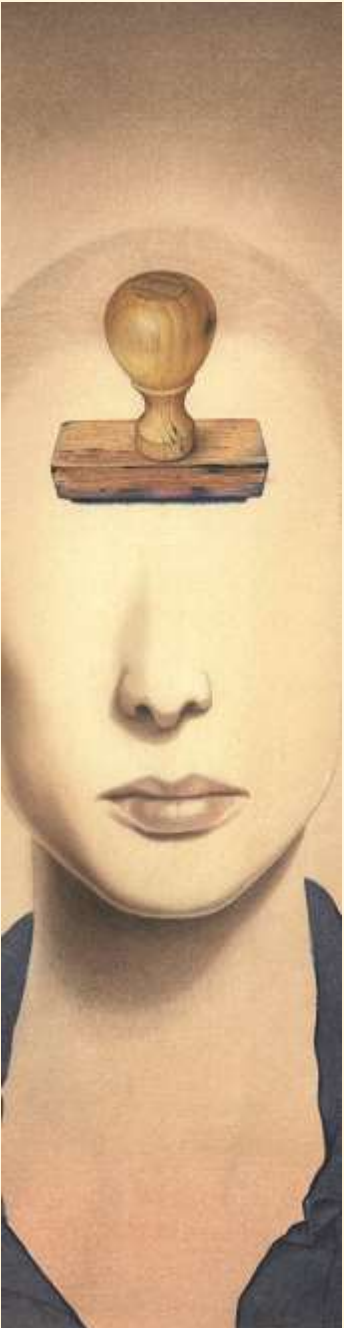

En U? U stigmatiseert toch ook?

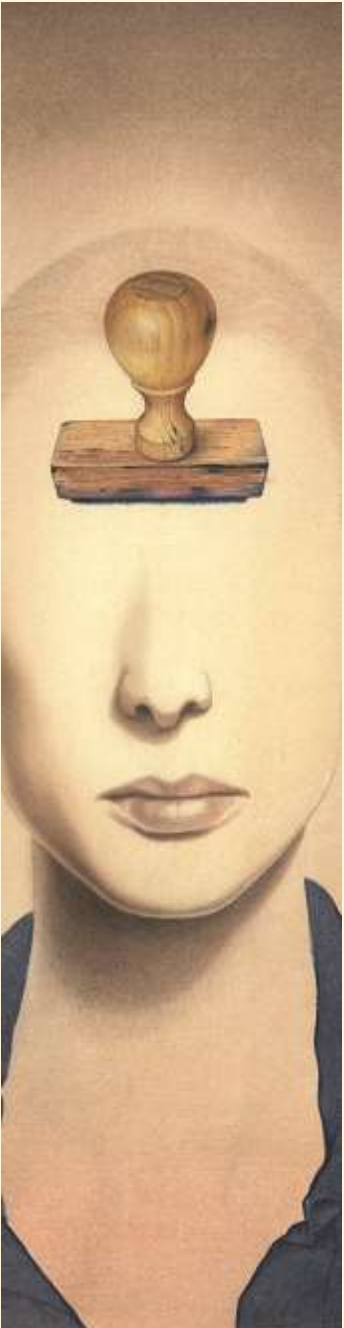
- Onderzoek naar complicaties bij patiënten met een psychiatrische problematiek die CABS ondergingen, via een retrograad onderzoek in de New Yorkse State Hospitals (n=135,701)
- Waarom dit onderzoek?
 - Patiënten met een psychiatrische problematiek die hartchirurgie ondergingen, kregen beduidend minder voorschriften voor noodzakelijke medicatie en revascularisatie-procedures bij herval
 - Alarmerend is de suggestie dat deze patiënten behandeld worden door chirurgen met minderen capaciteiten

En u? U stigmatiseert toch ook?

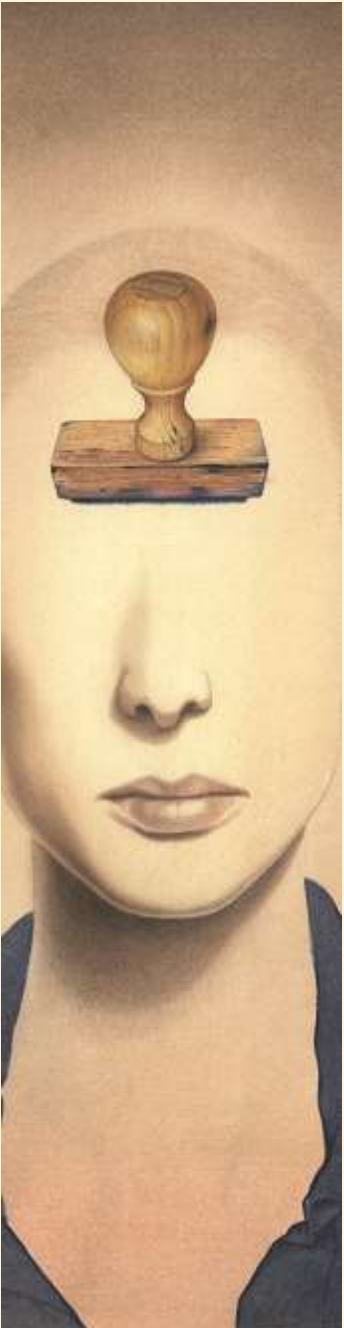
- Vergelijking van de patiënten-variabelen
 - Iets jonger in leeftijd en iets meer vrouw
 - Meer comorbide aandoeningen zoals hartfalen, neurologische problemen, COPD, schildklierziekten, leverziekten, HIV, obesitas
 - Algemeen substantieel hoger aantal vermijdbare complicaties (42.1/1,000 versus 32.0/1,000),
 - Vooral op vlak van anesthesie (2.4/1,000 versus 0.3/1,000)
 - Decubitus (10.8/1,000 versus 7.3/1,000)
 - Postoperatieve heupfracturen (0.8/1,000 versus 0.3/1,000)
 - $p < 0.001$ in alle gevallen, en onveranderd na correctie met patiënt- en hospital variabele
 - Conclusie is schokkend: de zorg is verschillend voor patiënten met en zonder psychiatrische problemen

En u? U stigmatiseert toch ook?

- Vignette-onderzoek bij hulpverleners, in de somatische en psychiatrische zorg.
- Patiënt met schizofrenie, gekend met lage rugpijn als gevolg van artritis
- Vraag tot hernieuwen van voorschrift voor pijnmedicatie, of doorverwijzing naar een specialist
- Hulpverleners met stigmatiserende opvattingen zijn niet geneigd de standaard zorg te bieden die de patiënt nodig heeft.
- Beschermende factor is positieve ervaring met de geestelijke gezondheidszorg. Negatieve factor het geloof in non-compliance.

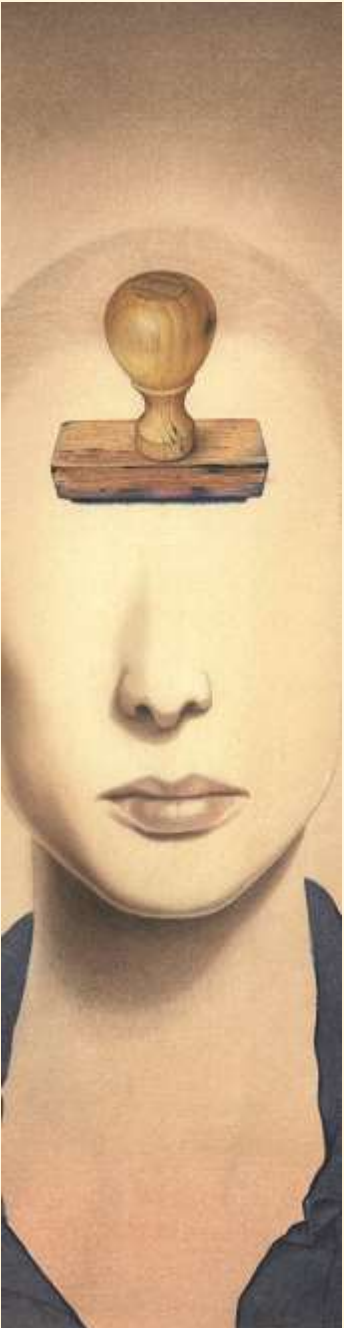
En u? U stigmatisceert toch ook?

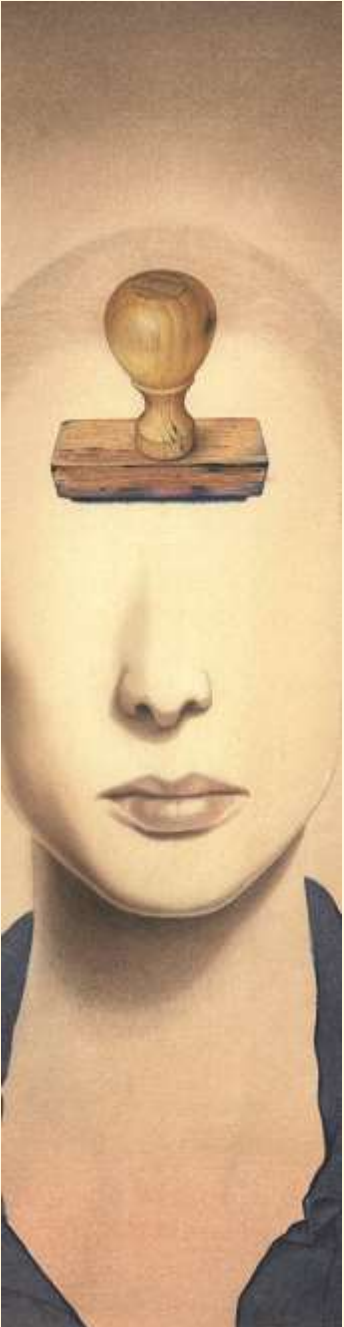

- Claire Henderson in The Lancet Psychiatry (nov 2014) : The evidence that professionals working in all areas of health care including mental health stigmatise and discriminate against people with mental illness is increasingly compelling.
- Stigma in a health-care context probably contributes to the disparity in life expectancy, compared with the general population
- Graham Thornicroft in een editoriaal van The British Journal of Psychiatry: If such a disparity in mortality rates were to affect a large segment of the population with a less stigmatised characteristic, then we would witness an outcry against a socially unacceptable decimation of this group. The fact that life expectancy remains about 20 years less for men with mental illness, and 15 years less for women with mental illness denotes a cynical disregard for these lost lives, and shows, in stark terms, by just how much people with mental illness are categorically valued less than others in our society. This can justifiably be seen as a violation of the 'right to health' as set out in Article 12 'The right to the highest attainable standard of health' of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

Parate kennis van de streek

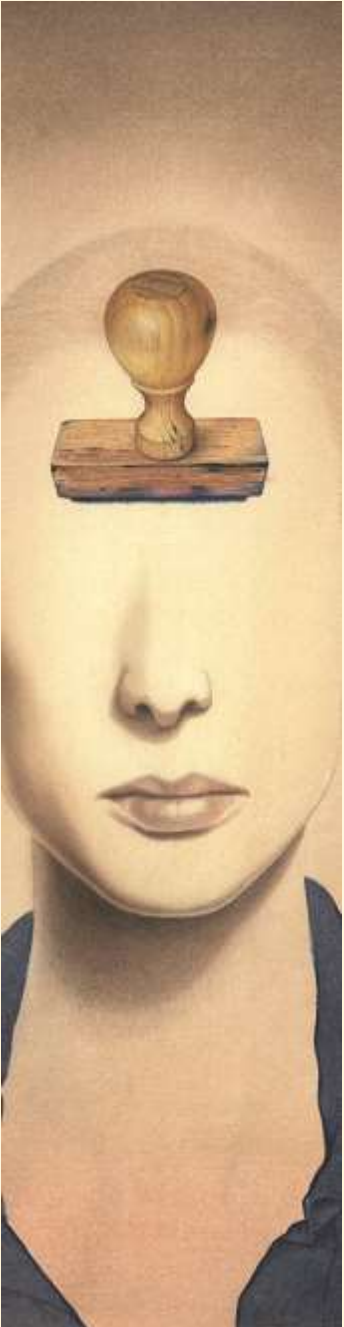
- Paul Rotthier is de burgemeester van Mol. Welke coalitie leidt hij in de gemeente?
 - a) CD&V en SP-a en Open VLD
 - b) CD&V en SP-a en groen
 - c) CD&V en NVA
 - d) NVA en Open VLD
 - e) Geen van bovenstaande

Aanbevelingen voor de toekomst

- Mind the (mental health) gap!!
 - Daling van het aantal assistenten psychiatrie is een wereldwijd fenomeen, terwijl de nood aan psychiatrische zorg exponentieel stijgt
 - Er is geen goede PR binnen onze beroepsgroep
 - Er is onvoldoende positief zelfbewustzijn
 - Er is te weinig aandacht voor stigma binnen de opleiding geneeskunde in het algemeen en psychiatrie in het bijzonder
 - Herwaardering van het vak

Aanbevelingen voor de toekomst

- Ontwikkelingsgericht stigma-onderzoek
- Onderzoeksinstrumenten geschikt voor verschillende doelgroepen (kinderen en adolescenten, personen met een PS)
- Mental health literacy
- Stigma-opleiding in alle gezondheidsberoepen, zowel medisch-somatisch als geestelijke gezondheidszorg

